

kone, som følte sig lidt tung, kunne med et citat sige: »Onkuntíð var mín fótur so lættur« – en gang var jeg let på tå! (som fru Margreta da hun igen satte foden på Norges jord).

Kvad og viser siger først for alvor én noget, når man er fortrolig med de historier og den livsvisdom, de indeholder. Også for lærere, der i 1980'erne søger at lære børn i skolen kvad, er det udgangspunktet:

»Børnene kan godt lide historien om Sigmund, den gode og Tróndur, den onde, Sigmund der bliver dræbt af kærligheden på Suðuroy efter at have svømmet helt fra Skúvoy osv. Først når de har hørt det i færøsk historie og så kan syngte historien bagefter, siger det dem noget. Og før man får det ud i dansen, er den jo ingenting«, fortalte Hilmar Joensen, * lærer på Nolsoy skole.

Om den færøske dans, han selv vokse op med, siger Martin Tórgarð, at det aldrig bliver det samme igen. Styrken i, uden bitterhed at kunne sige sådan om sin baggrund, forplanter sig til den, der lytter til ham.

Hans fortælling kalder på ydmyghed over for det gamle, som var rigt på sin måde. Og den understreger det ejendommelige i at sidde og *tale om* sang og dans, som har været en naturlig del af tilværelsen for ham.

I samme bevidsthed, side om side med erindringerne lever erkendelsen af forandringen: »Det er i min tid, den er foregået. Dengang havde vi ikke så meget forskelligt at tage os til, folk underholdt sig selv.«

Martin Tórgarð tilføjer med et lille smil: »Og jeg kan godt sige, de var ikke mindre fornøjede«. □

Zacharias
Sørensen
(foto
Arne Kjær)

Færøsk melodibog på vej

Det er ikke kun inden for det færøske fiskeri, at den nyeste teknologi finder anvendelse. Også i musik er den for længst taget i brug. En af de mere usædvanlige anvendelser stødte vi på hos Zacharias Sørensen. Han har orlov fra sit job som musiklærer på gymnasiet i Tórshavn for at arbejde på udgivelsen af en melodibog til *Songbók Føroya Fólks* (SSF).

En del af sangene i den færøske sangbog er det efterhånden kun den ældre generation, der kender melodierne til. Især musiklærere kommer tit i bekneb, for mange af melodierne er ikke udgivet.

Det råder Zacharias Sørensen nu bod på, bl.a. ved et større indsamlings- og registreringsarbejde. Her har han taget teknologien til hjælp. Dels til at ordne og lagre melodier på diskette – ofte er der flere melodier til hver tekst – og dels som en praktisk hjælp til de klaverarrangementer, der skal gøre melo-

dibogen til den håndsækning, mange i disse år savner.

MODSPIL har fået lov at bringe 3 »forskud«, forsynet med Zacharias Sørensens kommentarer. De 3 sange repræsenterer forskellige sider af den levende færøske sangkultur, som består af mere end kvad og folkeviser: dels sange med rødder i 1800-tallets nationale bevægelse, dels viser fra nyere tid, ofte færøske tekster til viser fra andre nordiske lande, og også mange ny-skrevne sange.

I góðum veðri hann dyrgdi H. A. Djurhuus/mel. svensk

A

Í góð - um veðri hann dyrgdi heilt uppi við

C° E7 A

Eyst - fals - sker og heima sat rhammar og syng -

H7 E7 A

di so boysin tann pilturinn er Men seinni hann

D C#

för út at tro-la og legði so langt út á hav

F#7 Hm D#0 A F#m Hm

har stór - ir sjóqvar teir skola og snýsa so mangt

E7 A

om - an - av

»I góðum veðri hann dyrgdi« (SFF 289; Han var ude at fiske i det gode vejr) er en af de meget sungne viser på Færøerne. Den er skrevet under 2. verdenskrig af Hans Andreas Djurhuus (1883–1951) og er en af flere sømandsviser fra hans hånd. Den bliver sunget med den svenske sømandsvisemelodi »Han hade seglat för om masten«, men er ikke før blevet udgivet med melodi og arrangement. Arrangementet er af Zacharias Sørensen, inspireret af Bjarne Arndahl, der har arrangeret melodien i en norsk visesamling, her med titlen »Jeg kom i går fra langfart«. Alt i alt må det siges at være et godt internordisk produkt.

»Vårt móðurmál tað hevur so ringa lagnu havt« (SFF 54; Vort modersmål har lidt så ond en skæbne) er en af de ældre sange knyttet til kampen for det færøske sprog og mod det danskes dominans. Den er skrevet af Johan Carl Joensen (1857–1907) og er blevet sunget med melodien »Vort modersmål er dejligt, det har så mild en klang«!!! Den hører ikke til de meget sungne, men har været med i alle udgaver af SFF lige siden 1913. Nederst side 20 er den med en ny melodi og arrangement af Hans Jacob Højgaard (f. 1904).

Vit kunna øll at renna dyst H. A. Djurhuus/ mel. J. á Rógvu Joensen

1. Vit kunna øll at renna dyst og spala gamla menn men altíð rennur kann fyrst hon flestar leikirkann. 2. Hon
 2. hefur gult og purtú háro og eygu klár og blá og eina rødd sum só og vár eitt
 (3) kapp við kálvin rennur hon og tað er runnið val um kapp við kálvin rennur hon og

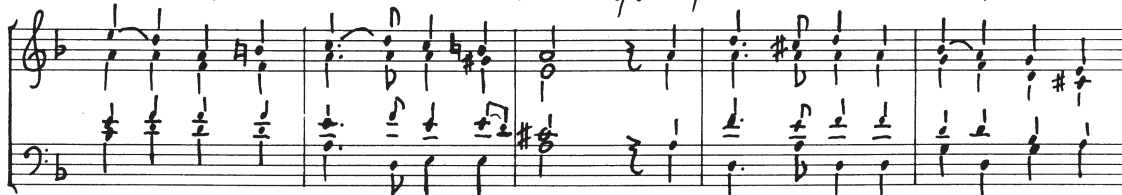
- (2) sinn sum sil í á 3. Og allar fuglar kennir hon og blómur altan tal um
 (3) tað er runnið val

»Vit kunna øll at renna dyst« (SFF 339; Vi kan alle løbe om kap) er en af Hans Andreas Djurhuus' populære børnesange. Den er med i »Barnarímur«, som første gang udkom i 1915. Den er blevet sunget meget på Jógvan Waagsteins (1879–1949) melodi og har siden også fået melodi af Regin Dahl (f. 1918). Her ses den med en ny og populær melodi af Jóhannus á Rógvu Joensen (f. 1960). Den er på børnepladen »Her eru vit« fra 1984.

Várt móðurmál tað hevur so ringa lagnu havt J. C. Joensen/mel. Hans Jacob Højgaard

Várt móðurmál tað hev-ur so ringa lagnu havt men einki annað

eig-ur sum tað so stóra kraft til færoyingar at sam-la og

halda saman fast so leingi hjarta-tón-in í teimum ikki brast

se kommentar
 s. 19 nederst